มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้า ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

พันตำรวจเอก สังเวียน อินตากูล*
ชาติชาย มหาคีตะ**
อาภาศิริสุวรรณานนท์ ***

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และมาตรการการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและเพื่อให้ได้รูปแบบมาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าที่มีประสิทธิภาพ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวนทั้งสิ้น 50 คน สำหรับ

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาษดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาตราจารย์ประจำหลักสูตรสาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

*** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดรวมทั้งสิ้น 374 คน

ผลการวิจัยพบว่ามาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่มีประสิทธิภาพได้แก่ มาตรการสร้างความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่มาตรการสร้างความสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับชุมชนมาตรการสร้างการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมาตรการสร้างการใช้ระบบสื่อสารเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาตรการสร้างความมีประสบการณ์การทำงาน มาตรการสร้างความต่อเนื่องในการทำงาน มาตรการสร้างการจัดสัมมนาฝึกอบรมความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มาตรการสร้างการค้นหาหลักฐานให้ถึงต้นทางของสาเหตุและมาตรการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

คำสำคัญ: มาตรการสกัดกั้น/การค้ายาบ้า/ภาคเหนือตอนบน/

มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้า ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

พันตำรวจเอก สังเวียน อินตากูล*
ชาติชาย มหาคีตะ**
อาภาศิริสุวรรณานนท์ ***

Abstract

The research on Measurement of Anti- Metamphetamine Trafficking in the Area of Upper Northern Thailand aimed to study the trade situation and current measurement of Metamphetamine Trafficking in the Area of Upper Northern Thailand and to find out the effective Measurement of Anti- Metamphetamine Trafficking in the Area of Upper Northern Thailand

---

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาษดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาตราจารย์ประจำหลักสูตรสาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

*** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

The research methodology was mixed methods which were consisted of both qualitative and quantitative methods. The qualitative method was an in-depth interview by using the interview schedule with key informants in totally 50 persons. For the quantitative method, there was a structured questionnaire as the tool for collecting data. The totally number of quantitative method were 374 persons. The research found that the effective Measurement of Anti- Metamphetamine Trafficking in the Area of Upper Northern Thailand were the measurement of professional officers, the measurement of good relationship between government officers and communities members, the measurement of effective operation, the measurement of modern technology, the measurement of working experiences, the measurement of working continuation, the measurement of seminar and training for concerning officers, the measurement of searching original evidence and the measurement of the international cooperation network.

Keywords: Anti-measurement, Metamphetamine Trafficking, Upper Northern Thailand

มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้า ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

พันตำรวจเอก สังเวียน อินตากูล*
ชาติชาย มหาคีตะ**
อาภาศิริสุวรรณานนท์ ***

บทนำ

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาระดับประเทศที่บั่นทอนความมั่นคงของชาติ ก่อให้เกิดปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และสาธารณสุข สร้างความสูญเสียและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น จากสถานการณ์ปัญหายาเสพติดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 นั้นรัฐบาลได้ประกาศสงครามกับยาเสพติด และดำเนินยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด โดยการปฏิบัติการกวาดล้าง ต่อสู้ กับยาเสพติดมาเป็นระยะ ทำให้สถานการณ์ปัญหายาเสพติดลดความรุนแรงลงจนไม่ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชนโดยทั่วไป

---

* นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาษดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

** อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาตราจารย์ประจำหลักสูตรสาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

*** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและผู้อำนวยการหลักสูตรสาขาอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มาเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง ปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดหวนกลับมาเป็นปัญหาสำคัญและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมีความรุนแรงมากขึ้นใกล้เคียงกับระดับก่อนประกาศสงครามกับยาเสพติด จากผลการสำรวจความรุนแรงของปัญหายาเสพติดการจับกุมผู้ต้องหาคดีค้ายาเสพติดยังอยู่ในระดับที่สูงมาก ซึ่งจากเดิมในปี 2548 จับกุมได้ 31,468 คนเพิ่มขึ้นเป็น 82,295 คนในปี 2557 สำหรับในปี 2558 (ตุลาคม 2557 – กรกฎาคม 2558) สามารถจับกุมผู้ต้องหาคดีค้ายาเสพติดได้ 47,966 คนปริมาณของกลางยาเสพติดที่สำคัญๆ ที่ยึดได้ยังมีปริมาณสูงเช่นกันทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งเนื่องมาจากพลังแผ่นดินทุกภาคส่วนยังไม่เข้มแข็งพอที่จะผนึกกำลังเป็นวาระของคนในชาติที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาจนนำไปสู่ชัยชนะอย่างยั่งยืน ควบคู่กับปัจจัยจากสถานการณ์ยาเสพติด ดังนั้นยาเสพติดจึงยังคงเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินและความสงบเรียบร้อยของสังคมตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมและมีแนวโน้มที่จะกลับมาแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ใช่แหล่งผลิตยาเสพติดแต่ก็ยังพบว่ามีการแพร่ระบาดยาเสพติดอยู่มากเนื่องจากมีแหล่งผลิตในบริเวณชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นพื้นที่หลักในการผลิตยาบ้า ยาไอซ์และเฮโรอีน ซึ่งมักจะมีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยทางพื้นที่ตามแนวชายแดนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งการลักลอบนำเข้ายาเสพติดมากกว่าร้อยละ 80 จะมีการนำเข้าตามแนวชายแดนภาคเหนือเนื่องจากเป็นพื้นที่รอบต่อกับแหล่งผลิตสามารถลักลอบลำเลียงนำข้ามชายแดนมาจากแหล่งผลิตเข้าสู่ตามแนวชายแดนของประเทศไทยได้โดยง่าย ซึ่งวิธีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดของกลุ่มนักค้ายาเสพติดมักจะใช้รูปแบบต่างๆ ทุกวิถีทางในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามแนวชายแดนเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ (รัฐการ ศรีศกุน,2560 หน้า 25)

"ยาบ้า"จัดเป็นยาเสพติดในกลุ่มแอมเฟตามีน (Amphetamines) เป็นยาที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ทำให้ร่างกายตื่นตัว มีพละกำลังมากเป็นพิเศษ แต่ในทางตรงกันข้ามหากร่างกายได้รับสารเหล่านี้มากเกินไปก็จะทำให้ผู้เสพมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว โหดร้าย มีอาการหวาดระแวง จิตหลอน นำมาซึ่งเหตุการณ์รุนแรง และอาชญากรรมต่างๆ จากงานวิจัยเรื่องกลไกของแอมเฟตามีนในการทำลายเซลล์ประสาทก่อให้เกิดสมองเสื่อม ของศาสตราจารย์ ดร.ปิยะรัตน์โกวิทตรพงศ์หัวหน้าศูนย์วิจัยประสาทวิทยาศาสตร์สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดลในปี 2554 ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยชิ้นนี้นับเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในสาขาเภสัชวิทยาและพิษวิทยาคือ สามารถค้นพบได้ว่า สารเสพติดแอมเฟตามีน (Amphetamines) เป็นพิษต่อระบบประสาทโดปามีน (Dopamine) ซึ่งอาจทำให้มีการพัฒนาไปเป็นโรคสมองเสื่อม หรือโรคพาร์กินสันได้เมื่อมีอายุมากขึ้น เท่ากับว่า ผู้ที่เสพติดสารแอมเฟตามีนมีโอกาสที่จะเป็นโรคสมองเสื่อมสูงกว่าคนปกติทั่วไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงโทษและพิษภัยของการเสพยาบ้ารวมทั้งการแพร่ระบาดและสถิติการจับกุมคดียาบ้าที่ยังเพิ่มมากขึ้นในประเทศไทย ดังนั้นจึงมีความสำคัญในการสร้าง พัฒนาองค์ความรู้และเพิ่มศักยภาพ ขีดความสามารถในการสกัดกั้นการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่จังหวัดติดแนวชายแดนภาคเหนือตอนบน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัย จึงได้จัดทำการศึกษามาตรการการสกัดกั้นการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือตอนบนซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญในการค้ายาบ้าของประเทศไทย เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ และสร้างองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนนำไปปฏิบัติ รวมทั้งได้นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาสถานการณ์และมาตรการการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

2) เพื่อให้ได้รูปแบบมาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. **การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร** (Documentary Study)

โดยการสำรวจสภาพความเป็นจริงของเหตุการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ปัญหายาเสพติดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน แนวคิดและที่มาเกี่ยวกับยาบ้าในประเทศไทย ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ข้อมูลพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. **การศึกษาภาคสนาม** (Field Study)

1) **การวิจัยเชิงคุณภาพ** ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Interview Schedule) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) รวม 4 กลุ่ม การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ลักษณะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจะเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน ดังนี้คือ

การเลือกประชากรผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกประชากรผู้ให้ข้อมูลโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ลักษณะของประชากรผู้ให้ข้อมูลที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงต้องอาศัยความรอบรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆของผู้ทำวิจัยประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้บริหารของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 จำนวน 2 คน ผู้บังคับการและรองผู้บังคับการในสังกัดตำรวจภูธรภาค 5 จำนวน 8 คนรวมจำนวน 10 คนและกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ดำรงตำแหน่ง ผู้บังคับการและรองผู้บังคับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 3 จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

1.2 กลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการปราบปรามยาเสพติด ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5 จำนวน 1 คน รองผู้ว่าราชการจังหวัด จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ทหารในสังกัดมณฑลทหารบกในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 1 คนจังหวัดเชียงรายจำนวน 1 คนจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 1 คน และผู้บังคับการกองกำลังผาเมืองจำนวน1คนรวมจำนวน 4คนดำรงตำแหน่งป้องกันจังหวัดจำนวน3คน,นักวิชาการสาธารณสุข จำนวน3 คน และเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ ศูนย์พิสูจน์หลักฐานภาค 3 จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

1.3 กลุ่มหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในขณะที่ให้สัมภาษณ์ดำรงตำแหน่ง พนักงานสวบสวน ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 1 คน จังหวัดเชียงรายจำนวน 1 คน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 1 คนรวมจำนวน 3 คน

ดำรงตำแหน่งพนักงานอัยการ ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 1 คน จังหวัดเชียงราย จำนวน 1 คน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 1 คน รวมจำนวน 3 คน ดำรงตำแหน่ง ผู้พิพากษาในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 1 คน จังหวัดเชียงรายจำนวน 1 คน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 1 คน และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ จำนวน 1 คนรวมจำนวน 4 คน และดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการราชฑัณฑ์ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 13 คน

1.4 กลุ่มผู้เสพ/ผู้ต้องขังคดียาเสพติดในขณะที่ให้สัมภาษณ์ กลุ่มผู้เสพ/ผู้ต้องขังคดียาเสพติดถูกพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด ในฐาน ความผิดผู้เสพและผู้ค้ายาบ้า ในเรือนจำจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 4 คน จังหวัด เชียงรายจำนวน 4 คนและจังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 12 คน

2) **การวิจัยเชิงปริมาณ** ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติการด้านการปราบปรามยาเสพติดโดยตรงในพื้นที่ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบ (Try-out) เพื่อหาความถูกต้องและเหมาะสม ของแบบสอบถามกับกลุ่มชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดที่สังกัด สำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด จำนวน 30 ราย คำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Conbach'sα-Coefficient) ได้ค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตามความประสงค์ของนักวิจัย โดยจะเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน ดังนี้คือ

(1) กลุ่มผู้บริหารของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 และกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 3 จำนวน 12 คน

(2) กลุ่มหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการปราบปรามยาเสพติด จำนวน 13 คน

(3) กลุ่มหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 13 คน

(4) กลุ่มผู้เสพ/ผู้ต้องขังคดียาเสพติด จำนวน 12 คน

2. ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ คือกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรและกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ใน 3 จังหวัด (จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรผู้ตอบแบบสอบถามแบบเฉพาะเจาะจงที่ปฏิบัติงานบริเวณพื้นที่ชายแดนเป็นจำนวนทั้งสิ้น 374 รายโดยแบ่งเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรจำนวน 335 คนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ใน 3 จังหวัดจำนวน 39 คน

ผลการวิจัย

สถานการณ์การค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนในปัจจุบัน

สถานการณ์การค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ยังคงมีการผลิตยาบ้าไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ได้ลดจำนวนลงไปจากเดิม มีการขยายกำลังการผลิตเพื่อส่งให้ลูกค้ามากขึ้น การลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิตตามแนวชายแดนไทยพม่า มายังแหล่งพักคอยตามแนวชายแดนไทย เพื่อรอโอกาสที่จะลักลอบลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ตอนใน มีการพัฒนาวิธีการลักลอบลำเลียงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งหาตลาดจำหน่ายใหม่ ส่งผลให้สถานการณ์ยาเสพติดบริเวณแนวชายแดนมีแนวโน้มที่ยังจะคงรุนแรง โดยมีรูปแบบการลำเลียงใช้แบบกองทัพมดอาศัยการลำเลียงโดยการเดินเท้าเป็นหลัก จะใช้กลุ่มชนเผ่ากลุ่มมูเซอที่มีความชำนาญเส้นทาง และมีหมู่บ้านเครือญาติเกือบตลอดเส้นทางเป็นผู้ลักลอบลำเลียงมาพักคอยในพื้นที่ตอนใน กลุ่มบุคคลที่เพ่งเล็งยังคงเป็นกลุ่มชาวเขาและชาติพันธ์ที่สำคัญได้แก่เครือข่ายมูเซอ เครือข่ายม้ง เครือข่ายลีซอ เครือข่ายอาข่า เครือข่ายจีนฮ่อ ขบวนการผลิต ขบวนการค้า ขบวนการจำหน่าย ส่วนกลุ่มผู้เสพ ไม่ได้ลดจำนวนลงไปจากเดิม การแพร่ระบาดในเขตชุมชนเพิ่มมากขึ้น ผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ขายใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา ผู้ค้ารายย่อยอายุน้อยลง สถานการณ์การค้ายาบ้ายังคงดำเนินต่อไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ คน ความต้องการ การผลิต ส่วนในชุมชนเมือง วัยรุ่นยังคงมีความต้องการยาเสพติดอยู่ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนค่อนข้างจะรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับเนื่องจากภาคเหนือตอนบนเป็นจุดหลักในการนำยาเข้าสู่ประเทศไทย

ส่วนเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนนั้นมีลักษณะของเครือข่ายการค้ายาบ้านั้นเป็นเครือข่ายกลุ่มใหญ่ที่มีความสัมพันธ์กับเครือข่ายผู้ค้าตามแนวชายแดนของประเทศไทยหรือมีความสัมพันธ์กับเครือข่ายผู้ค้านอกประเทศ ส่วนการค้ายาบ้าในพื้นที่นอกจากรายใหญ่แล้ว

ยังมีเครือข่ายรายย่อยที่มีการค้าแยกย่อยเป็นหลายๆ เครือข่ายโดยมีแหล่งผลิตยาเสพติดซึ่งอยู่ในประเทศพม่ามีแหล่งหลัก ซึ่งอยู่ในเขตชนกลุ่มน้อยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งเป็นเครือข่ายกลุ่มใหญ่ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ค้าตามแนวชายแดนนอกประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ชายแดนซึ่งอยู่ในเขตปกครองของชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เป็นกลุ่มชนที่มีบทบาทเรื่องการผลิตยาเสพติด ส่วนในเขตชุมชนเมือง มีกลุ่มเล็ก กลุ่มน้อยที่เป็นเยาวชนเพิ่มมากขึ้นจะเป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลาโดยเฉพาะในชุมชนมีกลุ่มเยาวชนที่ผันตัวเองจากผู้เสพมาเป็นผู้นำ และเป็นพวกนักเรียนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นและยังพบว่ากลุ่มผู้ค้ายาบ้าเป็นเครือข่ายกลุ่มใหญ่ที่มีความสัมพันธ์กันทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และทางชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ชายแดน กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เป็นกลุ่มชนที่มีบทบาทเรื่องการผลิตยาเสพติด ส่วนในเขตชุมชนเมือง มีกลุ่มเล็ก กลุ่มน้อยที่เป็นเยาวชนเพิ่มมากขึ้น และเป็นพวกนักเรียน นักศึกษาเพิ่มมากขึ้น

รูปแบบมาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าที่มีประสิทธิภาพมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

มาตรการด้านการบริหารจัดการการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมาย

(1) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

(2) การจัดฝึกอบรม สัมมนาให้ความรู้แก่กำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสกัดกั้นอย่างสม่ำเสมอ

(3) การบังคับใช้กฎหมายเจ้าหน้าที่ต้องเพิ่มองค์ความรู้ ความเข้าใจตลอดจนทักษะต่างๆในทางกฎหมายเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

(4) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จริงจัง มีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดและอย่างเต็มความสามารถในทุกพื้นที่

(5) การบังคับใช้กฎหมายที่รุนแรง รวดเร็ว เพื่อให้ผู้คิดที่จะกระทำความผิดมีความเกรงกลัวต่อการลงโทษ

มาตรการด้านการสืบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน

(1) การสืบสวนและบังคับใช้กฎหมาย ในการปฏิบัติงานด้านสืบสวนหาข่าวโดยการแฝงตัวอยู่ในพื้นที่ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของเครือข่ายหรือกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด

(2) การสืบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานต้องลงลึกไปถึงกลุ่มผู้เสพเพื่อขยายผลการจับกุมไปยังผู้ค้ารายใหญ่เป็นการสานต่อไปยังต้นต่อที่แท้จริงได้

(3) เจ้าหน้าที่สืบสวนต้องลงพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติด การจัดคนลงพื้นที่เพื่อเป็นสายลับหรือให้ผู้ที่อยู่ในชุมชนมีส่วนร่วมและให้เบาะแสเกี่ยวกับผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติดในพื้นที่ให้กับเจ้าหน้าที่

(4) การรวบรวมพยานหลักฐานในการปฏิบัติงาน ต้องเคร่งครัดในการใช้กฎหมาย การตีความ และการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีเงื่อนไขการใช้อำนาจต่างๆ ของเจ้าพนักงานตามหลักการต่างๆ เช่นหลักเหตุอันควร หลักการใช้ดุลพินิจและหลักความยินยอม

(5) ควรใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในการสืบสวนเพื่อสืบค้นหาพยานหลักหลักฐาน

(6) การสืบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย ให้ความยุติธรรม ความรวดเร็วและให้สิทธิเบื้องต้นแก่ผู้ต้องหา

(7) ดำเนินการขยายผลการจับกุมผู้ที่อยู่เบื้องหลังให้ได้มากที่สุดและใช้มาตรการยึดทรัพย์สินของผู้อยู่เบื้องหลังหรือนายทุนเหล่านั้น

มาตรการด้านการบริหารกำลังพลและทรัพยากร

(1) การจัดการบริหารด้านกำลังพลโดยการเพิ่มกำลังพลให้เพียงพอปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถแบบผู้พิทักษ์ มีกำลังเพียงพอในการลงพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการใช้เป็นแหล่งกระจายยาบ้า

(2) การจัดฝึกอบรม สัมมนากำลังพลที่มีหน้าที่ในการสกัดกั้นยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ

(3) การสร้างความเข็มแข็งให้กับกลไกในการขับเคลื่อนมาตรการสกัดกั้นยาเสพติด

(4) กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐมีความพร้อมในการอำนวยการในการปฏิบัติงานแก่พื้นที่ที่มีสถานการณ์แพร่ระบาด

(5) การเพิ่มสวัสดิการแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดและคำสั่งแต่งตั้งกำลังพลให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม

(6) กำลังพลมีความเชียวชาญ และมีประสบการณ์ด้านการสกัดกั้น มีการบูรณาการกำลังพล และทรัพยากร

(7) กำลังพลมีใจรักและสมัครใจในการปฏิบัติงาน มีประสบการณ์ทุ่มเท และเสียสละ มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

(8) จัดให้มีการอบรมให้แก่กำลังพลให้มีความรู้ด้านการสืบสวนหาข่าว และจัดฝึกอบรมด้านยุทธวิธีใหม่ๆ ตลอดเวลาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

(9) เจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างยาวนาน มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา

มาตรการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่/นวัตกรรมสมัยใหม่

(1) การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในสืบสวน สอบสวนและช่วยในการตรวจค้นให้ครอบคลุมพื้นที่แพร่ระบาด

(2) การนำใช้เครื่อง X-RAY มาช่วยในการตรวจค้นตามจุดตรวจจุดสกัดต่างๆ ตลอดจนการใช้ GPS เพื่อค้นหาตำแหน่งของกลุ่มผู้ค้าหรือเป้าหมายที่จะทำการตรวจค้นและจับกุม

(3) จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ๆ และขั้นสูง ให้ผู้ปฏิบัติได้ใช้และให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพียงพอต่อกำลังพลที่จะปฏิบัติงาน

(4) การใช้นวตกรรมที่มีความทันสมัย เช่น ระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียม ทำให้มีประสิทธิภาพในการสกัดกั้นยาบ้า

(5) การนำระบบสื่อสารทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ระบบอินเตอร์เน็ต เฟสบุ๊ก อินตราแกรมและไลท์ มาใช้ประโยชน์ในการส่งข้อความและภาพผู้ต้องสงสัย

มาตรการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่

(1) การพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดตั้งกำลังประชาชนแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีโครงสร้างอย่างชัดเจน

(2) จัดทำแผนการพัฒนาการดำเนินงานภาคประชาชนทั้งระบบและบูรณาการงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชน

(3) ให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการส่งเสริม พัฒนา การบูรณาการกลไกภาคประชาชนในพื้นที่ให้เป็นเอกภาพ

(4) นำกลไกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกลไกภาคประชาชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาบูรณาการร่วมกัน

(5) ให้ความรู้ ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง โดยเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ปลูกฝังให้รู้ถึงภัยของยาเสพติดทำให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง ผู้เสพที่ใช้วิธีบำบัดให้หายจากการเสพ และขัดเกลาให้ผู้หลงผิด กลับเข้าสู่สังคมปกติ

(6) เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชุนชนและประชาชนในพื้นที่ โดยการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างต่อเนื่อง

(7) การวางมาตรการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ โดยสามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับผู้กระทำผิด

มาตรการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

(1) การติดต่อประสานงาน กระชับความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

(2) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการสกัดกั้นที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายไทยและประเทศเพื่อนให้มีทิศทางไปทางเดียวกัน

(3) ประสานความร่วมมือกับรัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านสนับสนุนมาตรการสกัดกั้นยาบ้าของรัฐบาลไทย

(4) ความร่วมมือระดับประเทศ โดยใช้วิธีทางการทูต

(5) การติดต่อประสานงานกับประเทศที่เป็นแหล่งผลิตยาบ้าและประเทศเพื่อนบ้านต่อเนื่องและเป็นระบบ

(6) การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านโดยใช้แนวทางของประชาคมอาเซียนมาเป็นเป้าหมายนำ

อภิปรายผลการวิจัย

1. **ด้านมาตรการด้านการบริหารจัดการการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมาย**

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นรายข้อ ระดับของความคิดเห็น ต่อรูปแบบของการพัฒนามาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ด้านมาตรการด้านการบริหารจัดการการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมาย ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญ

กับการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง ขยายผลถึงผู้บงการและดำเนินการยึดทรัพย์ให้เป็นรูปธรรมเป็นอันดับแรก

ทั้งนี้เนื่องจากว่ากฎหมายเป็นตัวบังคับให้ผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติดหรือยาบ้า ให้อยู่กรอบของสังคมเพื่อความสงบสุขของสังคม โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเด็ดขาดเพื่อให้ผู้ค้าและผู้เสพเกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้ระบุถึงโทษของผู้กระทำผิดที่จะได้รับไว้อย่างสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามนโยบายการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2557 (2546 : 3 -4) ที่ให้ความสำคัญในเรื่องโดยการเพิ่มความเข้มในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล โดยยึดกฎหมายและหลักนิติธรรมเป็นหลัก และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2558 ตามกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขยาเสพติด พ.ศ.2558 – 2562 ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติดที่ได้ตั้งเป้าหมายจับกุมผู้กระทำความผิดคดีรายสำคัญ ร้อยละ 20 ของคดีที่จับกุมทั้งหมดรวมทั้งดำเนินการด้านทรัพย์สินตามมาตรการทางกฎหมายต่อผู้ต้องหาคดียาเสพติดรายสำคัญทุกรายและดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกราย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปกรณ์ ไพรอังกูร (2554) มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหามาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษของประเทศไทย พบว่า มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับผู้ร่วมกันกระทำความผิด ควรนำหลักการสมคบกันกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 และ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2521 มาใช้

ร่วมกับหลักการร่วมกันกระทำความผิดในประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษได้นำหลักการสมคบกันกระทำความผิดตามกฎหมาย Racketeer Influenced and Corrupt Organization Statue (RICO) และ Continuing Criminal Enterprise Act (CCE) มาใช้เสริมหลักตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ในประมวลกฎหมายอาญาด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School) (CesareBonesana, Marchese de Beccaria, ค.ศ. 1738-1794) โดยมีผู้ก่อตั้งแนวความคิดอาชญาวิทยาดั้งเดิม คือ นักปราชญ์ชาวอิตาลี ชื่อ ซีซาร์แบ็คคาเรีย โดยเป็นหลักปรัชญาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์กับการลงโทษทางอาญา มนุษย์จะเลือกประกอบอาชญากรรมเมื่อผ่านกระบวนการตัดสินใจด้วยเจตจำนงอิสระ การตัดสินใจของมนุษย์ที่จะปฏิบัติตามกฎหมายหรือละเมิดกฎหมายเป็นกระบวนการที่มีเหตุมีผล โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะได้รับโทษและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการประกอบอาชญากรรม หากพิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการยุติธรรมสามารถดำเนินคดีหรือมีโทษหนักกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับ มนุษย์ก็เลือกที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม ดังนั้น หลักการของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมจึงเน้นที่การป้องกันอาชญากรรม องค์กรในกระบวนการยุติธรรมจะต้องทำหน้าที่รักษาความยุติธรรมในสังคม เริ่มตั้งแต่การออกกฎหมาย การแปลกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการป้องกันอาชญากรรม (พรชัย ขันตี, 2558,หน้า 55)ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจัง ขยายผลถึงผู้บงการและดำเนินการยึดทรัพย์ให้เป็นรูปธรรมจึงเป็นแนวทางที่สกัดกั้นการลงมือกระทำผิดกฎหมายตั้งแต่แรกเนื่องจากผลประโยชน์ที่ได้รับจะไม่คุ้มค่ากับมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจังและการลงโทษที่เฉียบขาดรวดเร็ว รุนแรงและแน่นอน

2. มาตรการด้านการสืบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเป็นรายข้อ ระดับของความคิดเห็นต่อรูปแบบของการพัฒนามาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนด้านการสืบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยในการสืบสวนเพื่อสืบค้นหาพยานหลักหลักฐานเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากว่าในปัจจุบันมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การขนส่งและในอีกหลายๆ ด้าน เพื่อนใช้ในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ซึ่งในส่วนนี้ถ้ามองไปถึงกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดหรือผู้ค้ายาบ้าแล้วมีการพัฒนาก้าวหน้าไปไกลมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพันตำรวจตรี มานพ เนียรภาค (2556)เรื่องประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าควรมีนำเทคโนโลยีเกี่ยวกับการสำรวจ การติดต่อสื่อสาร การสืบสวนและการสกัดกั้นมาสนับสนุนงานการข่าวให้มากขึ้น เพื่อยกระดับงานด้านการปราบปรามให้มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2558 กำหนดไว้ 8 ยุทธศาสตร์ ตามกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558 – 2562 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2557 : 4 – 35) ว่าด้วยเรื่องของการเสริมสร้างศักยภาพในการสกัดกั้นยาเสพติดด้วยเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัย โดยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการสกัดกั้นชายแดนฯ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสนับสนุนเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น เครื่องมือเฝ้าตรวจตามแนวชายแดน กล้อง CCTV บูรณาการการใช้เทคโนโลยี เพื่อการสืบสวนขยายผลในจุดตรวจ/จุดสกัดที่มุ่งเน้นพิเศษ และการพัฒนาประสิทธิภาพจุดตรวจจุดสกัดบริเวณพื้นที่ตอนใน โดยสนับสนุนข้อมูลทางการข่าว อุปกรณ์เทคโนโลยีประจำ

ด่านตรวจ และพัฒนาทักษะบุคลากรและสอดคล้องกับแนวความคิดอาชญาวิทยากึ่งดั้งเดิม (The Neo-Classical School) ที่เชื่อว่าบุคคลมีอิสระที่จะเลือกพฤติกรรมของตนเอง ดังนั้น การลงโทษต้องกำหนดให้โทษสูงกว่าความพอใจที่บุคคลจะได้รับจากการกระทำผิด (Senna& Siegel, 1999) และเสนอแนะให้กระบวนการยุติธรรมยอมรับฟังคำให้การของนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการในทางสาขาวิชา เช่น แพทย์ศาสตร์ นิติเวชวิทยา จิตเวชวิทยา รวมมทั้งนิติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อประกอบในการพิจารณาคดีด้วย(พรชัย ขันตี, 2558,หน้า 63)

3 มาตรการด้านการบริหารกำลังพลและทรัพยากร

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นรายข้อ ระดับของความคิดเห็น ต่อรูปแบบของการพัฒนามาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนมาตรการด้านการบริหารกำลังพลและทรัพยากรพยานหลักฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างยาวนาน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาเป็นอันดับแรก เนื่องจากว่าในการปฏิบัติหน้าที่หากไม่มีความรู้ความชำนาญแล้วจะไม่สามารถที่จะตรวจค้น จับกุมผู้กระทำความผิดที่ลักลอบลำเลียงยาเสพติดหรือยาบ้าเข้ามาในราชอาณาจักได้ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนนี้จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างยาวนาน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนทรีพรรณ กำปั่นทอง (2551) ปัญหาและอุปสรรคในการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ชุดปราบปรามยาเสพติดตำรวจภูธรจังหวัดยะลา ที่ได้ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เป็นลักษณะพิเศษในการปฏิบัติงานปราบปรามยาเสพติดคือปัญหาด้านบุคลากรที่มีอย่างจำกัดลักษณะพิเศษนี้เองส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่ปฏิบัติ

งานได้เต็มรูปแบบ ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนนี้จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างยาวนาน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการพัฒนาและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการค้ายาเสพติดเป็นการค้าที่มีปริมาณเงินสูงมากอาชญากรรมยาเสพติดเป็นอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงแก่ผู้กระทำผิด จึงเป็นสิ่งล่อใจและกระตุ้นให้บุคคลทั่วไปเข้าไปเกี่ยวข้องและประกอบอาชญากรรมยาเสพติดได้ง่าย (The profit motive in crime) (Vold, 1980:342) หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถยับยั้งความต้องการเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดได้ หรือรัฐไม่ได้สนับสนุนงบประมาณหรือสวัสดิการ ความคุ้มครองการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ นับได้ว่าอาจจะเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบหรือร่วมมือกับผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้

4. **มาตรการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่/นวัตกรรมสมัยใหม่**

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นรายข้อ ระดับของความคิดเห็น ต่อรูปแบบของการพัฒนามาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนมาตรการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่/นวัตกรรมสมัยใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการนำระบบสื่อสารทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ระบบอินเตอร์เนตเฟสบุ๊ก อินตราแกรมและไลท์มาใช้ประโยชน์ในการส่งข้อความและภาพผู้ต้องสงสัย เป็นอันดับแรก เนื่องจากว่า ในปัจจุบันนี้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำนำสมัยไปไกลมาก ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสกัดกั้นตามจุดตรวจ จุดสกัดต่างๆ ต้องรู้ต้องเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้จริงตามกระแสของการพัฒนาเทคโนโลยีเหล่านั้นให้ทันเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ทันหรือให้รู้ล่วงหน้าก่อนที่กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดจะไปถึง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2558 กำหนดไว้ 8 ยุทธศาสตร์ตามกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558 – 2562 (สำนักงานคณะ

กรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2557: 4-35) ว่าด้วยเรื่องของการเสริมสร้างศักยภาพในการสกัดกั้นยาเสพติดด้วยเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัย โดยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการสกัดกั้นชายแดนฯ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสนับสนุนเครื่องมือที่ทันสมัย รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของChee-Yee Chong และ Martin Liggins(1994) ได้ศึกษา "Fusion Technologies for Drug Interdiction" พบว่า ข้อมูลจากการสกัดกั้นยาเสพติดมาจากหลายแหล่งข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นเซ็นเซอร์ เช่น เรดาร์ และอินฟาเรด ฐานข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกควบคุมโดยภาครัฐ ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละประเทศ โดยข้อมูลเหล่านี้จะต้องมีความตรงกันเพื่อการตรวจสอบ ติดตาม การศึกษาในครั้งนี้อธิบายถึงเทคโนโลยีฟิวชั่นที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลประสานงานกับแหล่งข้อมูลอื่นๆ ในการตรวจสอบและติดตามเพื่อการสกัดกั้นยาเสพติด

5. มาตรการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ระดับของความคิดเห็น ต่อรูปแบบของการพัฒนามาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนมาตรการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชุนชนและประชาชนในพื้นที่ โดยการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างต่อเนื่อง เป็นอันดับแรก เนื่องจากว่า การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ จึงจะได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดหรือผู้ค้ายาบ้าในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2558 ว่าด้วยเรื่อง ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนโดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ในหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติดและในหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินตลอดจนเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคประชาสังคมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงทำให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชุนชนและประชาชนในพื้นที่เพื่อก่อให้เกิดการบูรณาการในการขับเคลื่อนมาตรการสกัดกันยาเสพติดหรือยาบ้าในพื้นที่ให้ลดลงอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวสังคมศาสตร์(Sociology of Criminology) ที่กล่าวว่าอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่บุคคลปกติได้โต้ตอบหรือแสดงออกในแนวทางที่สภาพแวดล้อมทางสังคมกำหนด หรือความกดดันทำให้บุคคลต้องโต้ตอบด้วยพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมาย หรือการที่บุคคลได้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับอาชญากรจะทำให้บุคคลได้เรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมและนำไปสู่การกระทำผิดในที่สุด (พรชัย ขันตี ,2558 หน้า153)และยังสอดคล้องกับแนวคิดมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ แลร์รี่ เจ ซีเกล (Larry J. Siegel, 2005: 338-344) ได้สรุปแนวทางมาตรการในการควบคุมอาชญากรรมยาเสพติดของประเทศสหรัฐอเมริกาไว้ในด้านยุทธศาสตร์ด้านการแสวงหาความร่วมมือของชุมชน(Community Strategies) ด้วยการเน้นนโยบายการมีส่วนร่วมของคนในชุนชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เรียกว่า “Citizen-sponsored Programs ในความพยามในการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเจ้าทีพนักงาน (Law Enforcement Aid Type Efforts) ได้แก่ การจัดชุดลาดตระเวนหมู่บ้านชุมชน (Cooperative police-community efforts and citizen patrols) การจัดจุดเฝ้าระวัง (block watches) คอยถ่ายรูปและจดบันทึกทะเบียนรถของรถของผู้ค้ายาเสพติดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรวมทั้งความพยามในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในระดับชุมชน (Community-Level Drug Prevention Effort) ด้วยการหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of Life)

การพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Improve Interpersonal Relationships) และการปรับสภาพแวดล้อม (Upgrade the Neighborhood's Physical Environment) ของชุมชน เช่น การกำหนดพื้นที่ปลอดยาเสพติด (Drug-Free Zones)

6. มาตรการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเชิงปริมาณเป็นรายข้อ ระดับของความคิดเห็นต่อรูปแบบของการพัฒนามาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนมาตรการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านโดยใช้แนวทางของประชาคมอาเซียนมาเป็นเป้าหมายนำเป็นอันดับแรกเนื่องจากการค้ายาเสพติดเป็นเครือข่ายระหว่างประเทศในรูปแบบการรวมตัวกันของกลุ่มนักค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ (Major International Trafficking Groups) เป็นกลุ่มที่ควบคุมทั้งการผลิตและการค้าส่งยาเสพติด และยังรวมไปถึงการค้ายาเสพติดรายย่อยในชุมชนต่างๆ ด้วยรูปแบบและวิธีการดำเนินงานองค์กรอาชญากรรมยาเสพติด (Crime Patterns Of Narco-Organized Crime) มีลักษณะเป็น Nontraditional Organized Crime หรือ องค์กรอาชญากรรมรูปแบบใหม่โดยส่วนใหญ่แล้วการดำเนินการขององค์กรอาชญากรรมรูปแบบใหม่นี้ จะเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด (Lyman and Potter,2007:50) การดำเนินงานมาตรการสกัดกั้นจึงต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ มีหลากหลายวิธีเป็นงานการทูตที่สำคัญยิ่งที่เรียกว่านโยบายต่างประเทศ ตามปรกติก็จะเริ่มจากการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน เมื่อมีความสัมพันธ์กันแล้ว ในการต่างประเทศก็มักจะมีการตั้งผู้แทนของตนไปประจำในประเทศของอีกฝ่ายหนึ่งนั่นก็คือผู้แทนการทูต จากนั้นก็จะใช้ผู้แทนการทูตนี้ในการติดต่อระหว่างกันร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศ

สอดคล้องกับแนวทางตามกรอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558 - 2562 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2557: 4-35) ในยุทธศาสตร์ที่ 5: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศแสวงหา เสริมสร้าง และพัฒนาความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาประเทศตลอดจนองค์กรระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสกัดกั้น ปราบปรามยาเสพติดจากต่างประเทศที่เข้าสู่ประเทศไทย และยกระดับบทบาทของประเทศไทยในการเป็นผู้ประสานงานหลักของการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียนควรต้องมีการผลักดันความร่วมมือตามแผนปฏิบัติการด้านยาเสพติดอาเซียน เพื่อพัฒนาประเทศไทยสู่ความเป็นศูนย์กลางความร่วมมืออาเซียนในการควบคุมปัญหายาเสพติดผลักดันความร่วมมือในการปราบปรามการผลิตการค้ายาเสพติด การพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ และเน้นการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านยาเสพติด การประสาน ผลักดันความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการป้องกัน บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการ การผลักดันเพื่อขยายการพัฒนาทางเลือก เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดระหว่างประเทศอย่างยั่งยืน และบริหารจัดการการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างมีเอกภาพ

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยโดยใช้รูปแบบ “ผู้พิทักษ์” หรือ Protector สามารถสรุปผลการวิจัยเป็นมาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่มีประสิทธิภาพได้ดังแผนภาพดังนี้

PROTECTOR MODEL มาตรการสกัดกั้นเครือข่ายการค้ายาบ้าในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ปกรณ์ ไพรอังกูร. (2554) **มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ**. วารสารการพัฒนาสังคม

พรชัย ขันตี.(2558) **ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการ งานวิจัยและนโยบายประยุกต์**. กรุงเทพฯ :ส.เจริญการพิมพ์.

มานพ เนียรภาค (2556) **ประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์**.วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

รัฐการ ศรีศกุน(2560) **การลักลอบลำเลียงขนส่งยาเสพติดผ่านทางไปรษณีย์และพัสดุภัณฑ์**. วารสารสำนักงานป,ป.ส. ปีที่ 33 ฉบับที่ 3 (มิถุนายน-กันยายน 2560).บริษัทออนป้า จำกัด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553.). **ความรู้และแนวทางการป้องกันและปราบปรามแก้ไขปัญหายาเสพติด**. กรุงเทพฯ :สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด,

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(2557) **คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 41/2557 เรื่องการปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด**. กรุงเทพฯ :สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

สุนทรีพรรณ กำปั่นทอง. (2551) **ปัญหาและอุปสรรคในการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ชุดปราบปรามยาเสพติดตำรวจภูธร จังหวัดยะลา**. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Beccaria ,Cesare(1963) **On Crimes and Punishment**, translated by Henry Paolucci, I ndianapolis: Bobbs-Merrill Educational Publishing.

Chee-Yee Chong and Martin Liggins(1994)**Fusion Technologies for Drug Interdiction**. Paper presenting in IEEE International Conference.

Lyman and Potter (2007) **Organized Crime**. Pearson/Prentice Hall Master,

Senna, Jonseph J. and Larry J.Siegel (1999). **Introduction to Criminal Justice (8th ed.)**. New York :West Publishing Company.

Vold,George B.and Thomas J.Bernard. (1986).**Theoretical Criminology**.New York: Oxford University.